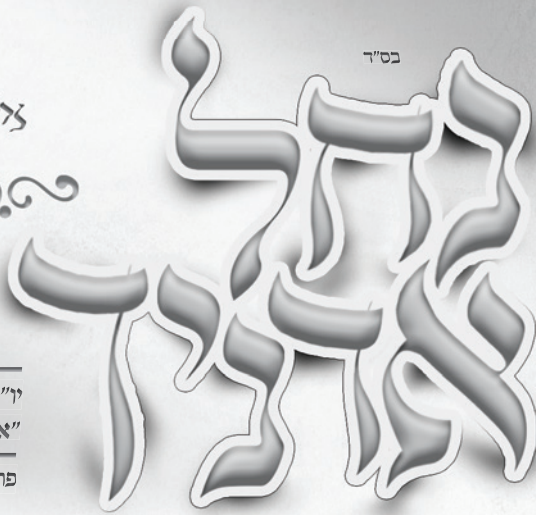

להגדלת נעים תורה וחסידות
מגדור היוצא מעוד

יו"ל ע"י התאהדות האברכים
"אדנים לתורה" דחסידי זוטשקא
פר' הקת תש"פ • גליון ג"ה

נחל קדומים

דברות קודש ממעיין נבע, כ"ק מרן רבו"ק ז"ע

פלאות התורה מאוצרותיו של
הנה"ר ר' זרח רזנטל שליט"א

חלוקי הנחל

"קח את המטה, ודיברתם אל הסלע"

ענין כילוי תלויות בני ישראל בענין המים
ע"י מטה אהרן שהוציא שקדים

"המטה" זה מטה של אהרן והטעם

בפרשתינו (פרק כח, פסוק ח) מצוה הקב"ה את מרע"ה, "קח את המטה והקהל את העדה וכו' ודברתם אל הסלע ונתן מימיו והשקיתם את העדה ואת בעירם". ובפסוקים אחרים אמר ה' למשה קח את המטה, היינו מטהו של משה רבנו שבה עשה את האותות וכו'.

אמנם בחיזוקי מחדש שמרע"ה נצטוו לקחת את מטהו של אהרן שהיה לפני ה' בקודש הקדשים, ובו יקיים ציווי ה' לדבר אל הסלע וכו'.

ובכלי יקר מקשה התמיהה המתבקשת, אם רוצים שידבר אל סלע, לשם מה צריך כלל מטה. ועוד צריך להבין לפי"ד החזקוני, מה הענין דוקא לקחת המטה של אהרן.

ומתריך בכלי יקר, היות ומטה אהרן הוציא בנס פרח וציץ, ואין פרח וציץ בלי מים, וא"כ בכח יתווסף לו המטה שיוכל לדבר לסלע שיעשה כמו מטה אהרן שהיה עץ יבש, והוציא מים!

שקדים כרפואה נגד כעס

ואפשר להוסיף אולי ע"פ המובא ברמ"ע מפאנו בתיקוני תשובה (פרק כג), שאמרו הרופאים כי השקדים רפואה לחולי הכעס. ויתכן כי למה שרגזו אבותינו על משה ואהרן בענין של קרח ועדתו, ע"כ גמל מטה אהרן שקדים דוקא, שבכחם לרפא תלויות וכעס.

ובעשרה מאמרות (מאמר אס כל ח, ט' סימן יט) וכן ברבינו בחיי בבראשית מובא שענין סעודת ליתן שלע"ל להיות ממוצע בין חיי העוה"ז לעוה"ב. ולסגל את הגוף לעבור למציאות של לעתיד לבוא ע"י המאכלים הזכים והקדושים האלו. ובעשרה מאמרות במאמר השבתות (פ"ח) איתא, שלאחר הסעודה שתהיה משור הבר וליתן [ועיין רבינו בחיי (בראשית א-כא) שגודל הליתן חמש מאות פרסה - שזה אלפיים מיל - 2300 ק"מ] ויין המשומה.

שקדים - ש"כ"ל מה דעביד רחמנא לטב עביד"

ובסוף הסעודה יוצאו את המטה של אהרן שהיה כל העת בקודש הקדשים, והמשיך להצמיח שם שקדים, מתוקים בצד ימין, ומרים בצד שמאל. וכן פירות ג"ע. ומשיח צדקינו יברך על השקדים המתוקים בפה"ע ושהחיינו. כיון שרק על פירות אלו יכול לברך שהחיינו שהרי על פירות ג"ע כבר בירך כשהיה בג"ע, לכן רק על השקדים שהיו בקוה"ק יכול לעשות שהחיינו. וכן אפשר להקדים ולברך עליהם מחמת חשיבותם שגדלו בקה"ק. ויפטר ע"י"ז את שאר הפירות. וכאשר יאכלו אותם שקדים נפלאים יסורו כל תלויות של עם ישראל על הנהגת הבורא, ועל הצדיקים, ועל חבריהם, ועל עצמם!

ובאגרא דכלה מובא שענין הני"ל מרומם במה שאמר הקב"ה על מטה אהרן "יהי לתנין". שרומז שהמטה יהיה לעתיד לבא על שולחן מלכים יחד עם התנינים הגדולים - הליתן בסעודה, כאשר יביאו אותו עם השקדים!

ולפי זה מובן הענין ע"פ החיזוקי מה שרצה ה' שדוקא את מטה אהרן יקחו כאשר בני"ל התלונו על המים, שע"י השקדים שצומחים בו, בקה"ק סגולתם גדולה לשכך כעס ורוגז, וכן להסיר כל תלויות, ועי"ז יתרפא בחינת מי מריבה!

לגרש היצר לפני המצוה ולאחריה

זאת חקת התורה אשר צוה ה' לאמר (במדבר י"ט, ב) פירש רש"י ז"ל, לפי שהשטן ואומות העולם מונין את ישראל לומר מה המצוה הזאת ומה טעם יש בה, לפיכך כתב בה חקה, גזירה היא מלפני ואין לך רשות להרהר אחריה. ויש לומר הכונה, כי בשעה שמזדמן לאדם איזה מצוה לקיים, בא אליו היצה"ר הוא השטן ומסית אותו: "מה המצוה הזאת", פירוש, וכי זו מצוה, הלא זו אינה מצוה כלל, לך לדרכך ולעסקך. ומי שנתפתה ח"ו בעצת היצה"ר, אינו עושה המצוה. ומי שאינו שומע לו הוא עושה המצוה, ולאחר שעשה המצוה בא עוד פעם היצה"ר לאדם ומביא גדלות בלבו ואומר לו: עשית מצוה גדולה. וזה פירוש "מה טעם יש בה", כלומר בניחותא, המצוה שעשית טעם גדול יש בה. לכן כתיב בה חקה, גזירה היא מלפני; פירוש, לפני קיום המצוה אם יסיתך היצה"ר לבלתי עשות המצוה, תאמר לו "גזירה היא מלפני", ואני מוכרח לעשות המצוה הזאת, ולאחר שעשית המצוה אם יבוא גדלות בלבך ויאמר לך שעשית מצוה גדולה, תאמר לו, "אין לך רשות להרהר אחריה", פירוש אחרי קיום המצוה.^א

(הבי"ק ר' מאיר מפרימיאלאן ז"ע).

וי לנשמה כאשר מאכרת הדין וחשבון

ונירם אבד חשבון (במדבר ט"ז) הנה ידוע אשר הנשמה הקדושה נקראת בבחינת מלכות, ונירם"י אותיות וי נרם, נר' הוא לשון מלכות כפירש"י ז"ל כאן, ורומז על הנשמה הקדושה, פירוש "וי" לה לנשמה כאשר "אבד חשבון" כשלא תוכל ליתן דין וחשבון לפני מלך המלכים הקב"ה.

(דביה"ק רבי מרדכי מנדבורנא ז"ע)

יסוד התורה לידע שיש דרך תשובה לפניו

זאת חקת התורה אשר צוה ד' לאמר (במדבר י"ט, א). הקשו המפרשים (עי' אוה"ח הק' ועוד) על לשון הכתוב "זאת חקת התורה", וכי חקת התורה כולה למדנו כאן, והרי אל למדנו כאן אלא חקת פרה אדומה בלבד, וא"כ ה"ו לומר "זאת חקת הפרה".

אכן באמת משמע מלשון הכתוב, שבפרשה זו טמון חוקת כל התורה כולה. וביאור הענין הוא, כי טומאת מת היא שורש כל הטומאות כולן, והמיתה באה לעולם ע"י חטא עץ הדעת שהוא שורש כל חטא ופשע שבעולם, ואפר פרה המטהר

מטומאת מת, מרמז על חרטה ותשובה המטהרת את האדם מטומאת פשעיו, וכאשר הטמא נטהר מטומאתו, עליו להתעורר ולחזור בתשובה על שורש החטאים שהוא ג"כ שורש טומאתו.

ואמר הכתוב "זאת חוקת התורה" כי זהו יסוד כל התורה כולה, שיעד האדם שבכל זמן ובכל מצב יש כח ביד האדם להפוך את עצמו מרע לטוב, ולשוב אל מקור מחצבתו.

(כ"ק רבינו הנחל יצחק ז"ע)

טהרת פרה ע"י ענוה ושפלות הרוח

דבר אל בני ישראל ויקחו אליך (במדבר י"ט, א) ענין טהרת פרה אדומה היא חוק בלי טעם כמבואר ברש"י ובמדרשים, ומ"מ בספה"ק רמזו ודרשו הרבה טעמים בזה, ונראה ג"כ לרמז בזה דהנה כתיב "ולקח הכהן עץ ארז וגו' והשליך אל תוך שריפת הפרה" (במדבר י"ט, ז) וברש"י הביא מהמדרש דעץ ארז רומז למידת הגאווה, דמי שהגביה עצמו כארז ישפיל עצמו כאיזוב. ועל המתגאה אחז"ל דכאילו דוחק רגלי שכינה. ועליו אמר הקב"ה (סוטה ה, א) אין אני והוא יכולין לדור במדור אחד. והטעם כיון שהמתגאה סבור שיש בו ממש והוא ישות ומציאות לעצמו ובוה דוחק הוא רגלי שכינה כביכול. וכאשר בר ישראל עושה ההיפך ומבטל את עצמו ומהותו ומבער את עץ הארז מידת הגאווה מליבו אזי מיד זוכה הוא להתקרב להש"י, וכדכתיב "עקב ענוה יראת ה'" (משלי כב, ז) וממילא נטהר מזהומת עוונותיו.

וזהו טהרת אפר פרה שכל עיקרה היא מידת ענוה וביטול היש. וזה הכונה בהא דאיתא (סוטה ז, א) שבשכר שאמר אברהם אבינו ע"ה "ואנכי עפר ואפר" (בראשית י"ח, ט) זכו בניו לטהרת אפר פרה, שמכיון שביטל עצמו לגמרי בבח"י אפר זכו בניו להטהר מטומאתם ע"י בחינה זו גופא של ענוה היינו פרה אדומה.

ובזה יש לפרש הכתוב בתחילת פרשת פרה "דבר אל בני ישראל ויקחו אליך" (במדבר י"ט, א) ויקחו" "אליך" היינו שיקחו עצמם לבחינתך בחי"י משה רבינו דכתיב "והאיש משה ענו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה" (במדבר י"ב, ג). שמשה רבינו ע"ה היה עמוד הענוה ושפלות רוח, ולכן אמר הקב"ה ויקחו אליך שיקחו עצמם למידה זו של ענוה ושפלות רוח ועי"ז זכו לטהרת אפר פרה שעיקרה ביטול מידת הגאווה.

(כ"ק מרן אדמו"ר ז"ע)

א. ועד"ז פי' רבנו על נוסח התפילה שאומרים בברכת השכיבו "והסר שטן מלפנינו ומאחרינו", שהפי' שלפני המצוה בא השטן אל האדם ומסיתו למנוע ממנו מלקיים המצוה, ומדבר על ליבו אם על פחיתות המצוה ח"ו, אם על פחיתות ערכו שאין הוא חשוב לפני המקום ואין נייחא להש"י בקיימו מצוותיו. ולאחר המצוה הוא בא אליו ומסיתו להכניסו בגאות על שזכה לקיים המצוה. ועי"כ מתפללים אנו "והסר שטן מלפנינו", היינו לפני קיום המצוה, "ומאחרינו", היינו לאחר קיום המצוה, שהמקום ב"ה יסירו שלא יסית אותנו ויניחו לעבוד את בוראנו כאשר עם לבבנו.

על הסלע הק ויצאו מים

חשרת מים דהיינו שבזכות מעשה זה נזכה לגשמים, כדי להבין שבדואי אין לנו השגה בחטא שמזכירין אותו לזכות על ידו לריצוי לפני רבון העולמים.

אמנם נראה דיש שני דרכים לגלות את האוצר שנמצא תחת האבן נגף, האחד הוא כמ"ש בתניא פ' כ"ט, דכשהלב נאטם כאבן מתורה ותפלה, צריך לבטש את הנפש הבהמית ולכתתו. השני הוא מש' בתניא דכאשר יתבונן האדם ברוב חסדו ית' שבחר בנו מכל עם וקרבונו לעבודתו, והכנסנו חדר לפנינו מחדר מקום שאין מלאכי השרת יכולים להכנס ונתן לנו את כלי חמדתו, "ואפי' מי שלבו קשה כאבן, המס ימס והי' למים ותשתפך נפשו באהבה למלך כל עולמים ב"ה".

ונהגה הי' קשה לישראל לומר שירה על הבאר, שגרם להם צער זה של היגיעה הגדולה שנצרכת ללימוד התורה, אמנם כאשר ישראל ראו את הבאר מעלה אברים מרוסקים של האמורים שנטמנו בנקיקי נחל ארנון, הסיקו מכך, שע"י לימוד תורה שבע"פ ביגיעה, משברים את הסט"א, וכמ"ש האריז"ל שע"י הפלפול והיגיעה לתרץ הקושיות מכניעים את הקליפות, אז שמח לבם, בראותם הטוב שנגרם להם ע"י יגיעה זו, שע"י יגיעת תושבע"פ זכו לרסק אברי הסט"א, והכנעני האמורי וכו' מרמזים לכוחות הסט"א, וכדאיתא בצעטיל קטן שכאשר מתעורר אצל האדם מדה רעה, יאמרו הכנעני וכו' בכל כחו וינצל, ולכן רק עתה אמרו שירה על התורה שבעל פה, "עלי באר ענו לה".

ולכן ראוי היה לומר שירה על הבאר כי אפי' שבא ממנו מים ע"י הכאה ונגזר על התורה שבע"פ שיהיה קשה להשיגה, הרי אדרבה מתנה גדולה היא זו שע"י יגיעה אנו זוכים לזכך מידותינו, כי הרבה דברים בתורה שאפי' שנראים כאינם טובים, הרי באמת הכל הוא טוב. וכן בפרשתן אפי' שהנחש דרכו להמית אפ"ה הרי "והיה כל הנשוק וראה אותו וחיה" (כ"א, ה) וכן בענין האפר פרה אפי' שמטמא טהורים, הרי הוא מטהר טמאים "מי יתן טהור מטמא", וכן הסלע שהוציא מים ע"י הכאה דווקא לימדנו שמים שיוצאים ע"י הכאה וביטוש על לב האבן, זוכים ע"י לזיכון המידות ולניצוח כוחות הרעים.

באר חפרוה שרים כרוה נדיבי העם (כ"א, יח). באוה"ח הק' מבואר דשירה זו נאמרה על התורה שאין מים אלא תורה, שהיא באר חפרוה שרים וכרוה נדיבי עם ממשרע"ה ליהושע ולוקנים ואח"כ לאנשי כנסת הגדולה. וביחוד נאמרה השירה על התורה שבע"פ כי תורה שבכתב בלא תושבע"פ א"א לשנות מימיה, וכמבואר בדברי האוה"ח ק'.

וצריך להבין על מה היתה השירה הגדולה הזאת על הבאר בדוקא לעת הזאת, והרי כל ענין המים היה מי מריבה שרבו עליהם, וכל פרשה זו היא פרשה כאובה מאד, כאשר הבאר הפסיק לתת מימיו ונעלם מהם, ואח"כ כאשר משה רבינו נצטווה לדבר אל הסלע ותחת זאת הכהו במטוהו פעמיים, וכן מה שנקהלו כל הקהל על משה ואהרן, ומה שהוכיחם אח"כ בדיבורים קשים שמעו נא המורים. וביותר צריך להבין דהרי איתא בזה"ק שמתחילה היתה תורה שבע"פ ראויה להיות מובנת לכל בלי יגיעה, ומאחר שהכה משה בסלע נגזר שלא ישגו את התורה אלא ע"י יגיעה, וא"כ יוקשה ביותר מה מקום לשירת הבאר, והרי הרבה דברים כאובים באו לנו מחמת פרשה זו.

אך הנראה לומר בבאור הענין שיסוד גדול יסוד לנו ממשרע"ה במעשה זה כי האבן רומז ליציה"ר שהוא כאבן נגף בתורה ובעבודת ה', והמים רומזים לתורה, ואיתא שהבאר היא יסוד תורה שבעל פה. ופעמים שהאבן גדולה על פי הבאר, כי היציה"ר אוטם ומטמטם את הלב שלא יוכל האדם להתפלל וללמוד כראוי, ומערים עליו קשיים בעבודתו ונגרם מזה לאדם חלישות הדעת ויאוש חלילה. ובמצב כזה יש לו לאדם לקיים בעצמו "ויגל את האבן מעל פי הבאר", כי יש לנו לדעת שתחת כל אבן נגף טמון אוצר גדול ויש לנו להכותו עד שימצא. וזה יש לרמז במה שבאמצע האותיות ס'ל'ע' דהיינו סמ"ך למ"ד עי"ן יש את האותיות מים, (עי' בספ"ק אהוב ישראל) להורות שתחת כל סלע נובע מעין מים של תורה ועבודה וצריך לגלות.

ונהגה אין לנו שום השגה בחטא מי מריבה, שכל הראשונים והאחרונים נתחבטו בה. ודי לנו במה שאנו רואים שבתפלת גשם מזכירים "על הסלע הק ויצאו מים בצדקו חון

ערבי נחל

אמרים ערבים ממאורי החסידות

נערך ונלקט ע"י הר"ר משה מנחם העכט הי"ו

ענין הנימטריא בשורש הדברים

על כן יאמרו המושלים בואו חשבון (במדבר כ"א, טו). דהנה לפעמים כתוב ככוונת איזה סוד בגימ', וכשאנו עולה התיבה להמספר ההוא, אזי כתוב עה"כ, ולפעמים עם האותיות, וצריך להבין זה, אך לפענ"ד נראה, שהוא ע"ד שאומרים משל, ולמה הוא, כי האומר הוא מבין שא"א להם שיבינו אותו הדבר כן, כ"א שיבין להם בדבר שרגילים בו, ומתוכו יעמדו על הדבר ויכנס בלבם. כן הוא הדבר הזה, שבאמת האריז"ל וכל הצדיקים שבדור הפתחים פתח בתורה"ק להבין איזה דבר, ואומרים ע"ז גימ', הם הבינו בר"ק שורש הדבר ההוא שיש באותו הדבר סוד ההוא, אך להביש הדבר בפני השומעים, צריך שיאמר בענין גימ', וכו'. וזה י"ל שמרומז בפסוק כי "כן" הוא מספר "סוד", והוא שאמר על כן, היינו על איזה סוד כשרוצים אנשי השם לגלות, יאמרו המושלים, היינו אותם הדורשים התורה בבחי' משל כנ"ל, בואו חשבון ר"ל המביאים אותו אל חשבון וגימטריא, כדי להבינם סוד הדבר ההוא, אך שמרומז בו זה הסוד, אבל באמת הם הבינו זה מהאור של הדבר עצמו.

(דגל מחנה אפרים)

טובה גדולה לישראל כאשר מקיימים המצוות בלי טעם

זאת חקת התורה (ויקרא י"ט, ג). פירש"י לפי שהשטן ואומ"ע מונין את ישראל וכו', לפיכך כתבתי בה חקה וכו'. ופי' הדברים ע"פ אשר שמעתי בשם הרה"ק חסידא ופרישא דו"ר סב"ק מהו' משולם זושא זצוק"ל בפסוק "כי חוק לישראל משפט לאלוקי יעקב", ופי' הוא ז"ל, דהנה יש בתורה מצוות שכליות, ויש מצוות בחוקים לא נודע טעמן, והשטן והאוה"ע מונין את ישראל מה טעם יש בה, וישראל משיבין להם חוקה, והנה לכאו' השכל האנושי ידמה שיותר טוב הי' אילו הודיע השי"ת טעמי החוקים. אבל [האמת] טובה גדולה היא לישראל כאשר מקיימים מצוות בחוקה, מבלי טעם, והוא כי באיתערותא לדלתא, איתער עובדא לעילא, אשר גם השי"ת יעשה עמהם אות לטובה בחוקה מבלי טעם, וכו'. ובה פירשנו הפסוק זאת חוקת התורה אשר צוה ד' לאמר הלאמר מיותר, כי

האדם הרוצה לקבל תורה מרבו צריך להיות שפל בדעתו מאד

ולקח אזור וטבל במים איש טהור (ויקרא י"ט, יח). יש לדקדק בלשון הכתוב דלכאורה הוא מהופך, דהול"ל ולקח איש טהור אזור וטבל במים. אולם י"ל שהתורה מרמז בזה להורות דרך הישר איך יתנהג האדם הרוצה לקבל דברי תורה מרבו, שצריך להיות שפל בדעתו מאד כמו האזור הנמוך מכל האילנות ולא ירים לבבו. וזהו ולקח אזור כאשר יהי' בעצמו בבחי' אזור, אז וטבל במים הוא התורה של איש טהור הוא הצדיק.

(תפארת שלמה)

זמני השיעורים של כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

שיעור חסידות לאברכים

- יום שלישי -

בשעה 9:15 בערב

שיעור אור החיים הק'

- יום חמישי -

בשעה 8:40 בערב

שיעור הלכה לבחורים

- יום חמישי -

בשעה 10:00 בערב

שיעור פרקי אבות

- ביום שב"ק -

שעה קודם זמן הדה"נ

ניתן לשמוע השיעורים

"מערכת זוטשקא"

072-3181-866

כבר נאמר לאמה, וגם נאמר דבר אל בני. ויתפרש ע"פ הנ"ל זאת חוקת התורה, אשר צוה ד', ר"ל בעבור זה צוה השי"ת בחוקה כדי, לאמה, היינו כדי שגם הוא כביכול יהי' יכול לומר להמקטרגים על ישראל, שיאמרו מאיזה טעם יושיעם, הלא אין זכות ח"ו, יאמר להם השי"ת חוקה היא, וכן משפטם כיון שמקיימים מצוות בחוקה, והי' זה שכרם להושיעם בחוקה מבלי טעם (מאמרי חודש כסלו סבת מא' ד' אות ס"א).

(בני יששכר)

הרפואה הי' ע"י שהאמנו בנס שלמעלה מדרך הטבע

והיה כל הנשוק וראה אותו וחי (ויקרא כ"א, ח). וז"ש ז"ל ששלח נחשים במוציא דיבה על המן, שאמר ית' שיבוא הנחש, שלקה ע"י הוצאת דיבה ולפירע, וכו'. וז"ש ית' עשה לך שרף ושים אותו על נס, ויעש משה נחש נחשת וגו'. כי מטבע הנשוק מנחש, שאינו יכול כלל לשמוע שמה ובפרט להסתכל בה בדוגמתה. ואמר ית' ושים אותו על נס, שזה יהי' בבחי' שלמעלה מהטבע בחי' ד' ניס, ובה יהי' כל הנשוק ורא"ה אותו וחי, ולא יאמר איך אסתכל בדבר שע"פ הטבע קשה לי, ובפרט שיבוא לי רפואה עי"ז, רק יאמין בו ית' שעושה למעלה מהטבע, אז יכופר חטאו שיהי' התשובה במשקל נגד חטאו שהאמין בטבע, וחי. וז"ש ז"ל ע"ז, בזמן שישראל מסתכלין כלפי מעלה ומשעבדין את לבם לאביהם שבשמים וכו' ואין מאמינים בהטבע.

(זרע קודש)

ע"י הרשימה הנשאת בארם מהתורה יכול להתרפאות מהתורה

זאת חקת התורה (ויקרא י"ט, ג). או יאמר דהנה התורה הוא מרפא לכל. ולכאורה אסור להתרפאות בדברי תורה. אלא שהענין הוא כך שהרשימה הנשאת באדם והקודש' שנרשם בו ע"י לימוד התורה ע"י יכול האדם הזה לרפאות חולים. וזהו זאת חקת מלשון חקיקה, הוא רשימה הנשאת באדם מהתורה. אבל באיזה אופן יהי' לימוד התורה שיורשם בו קדושה, וזאת התורה אדם כי כו', פי' שימסור נפשו עליו בגודל אהבה ויראה כן יזכנו ד' הטוב ללמוד תורתו אמן.

(נועם אלימלך)

דאין מברכין כלל^ט, אלא אומר, מה רבו מעשיך ה'. ולהלכה יש לברך בלי שם ומלכות^כ:

יש להיזהר ולהתרחק מרשע, וביותר כשהוא עושה לו טובות, כיון דזהו בכלל עצת היצר כדי שילמדו ממעשיו^כ, ולכן אין לשבחו כלל על הטובות שעשה לו^כ. אבל מותר לומר לו 'ישר כוח' כמו שאומר לכל אדם, אבל לא יותר מזה^כ:

במעשה - לעולם יהא אדם ירא שמים כשמתפלל, ולכן לא יעמוד ולא ישב בתפילה אצל אדם רשע, מפני שכשעומד אצל אדם רשע בתפילה יהרהר הרהורים רעים, ושכינה מתרחקת ממנו^כ. ואפילו בשיבה ארעית [כגון בחתונה או בכינוס] יש להשתדל שלא לשבת בקרבתו, מגדר התחברות לרשעים^כ:

מותר לכבד הרשע כדרך שמכבדים שר או מושל נכבד, אבל אסור לכבד את רשעתו^כ, וכ"כ אסור לשבח אותו ואת מעשיו. ודבר זה הותר מדאגה פן הרשע יזיק או יגרום לו הפסד^כ, ודוקא בברי היזיקא, אבל אם לא כן אסור לשבחו וחייב למחות בו^כ. ואם יש תועלת בדבר מותר^כ. ואם הדבר ברבים צריך להודיע ברבים על התועלת שבדבר, כי במקום חילול ה' אין חולקים כבוד אפילו לרב וכ"ש לרשע^כ. ויש מחמירים בכל ענין^כ, ואינו מותר אלא באופן דמישמעי בתרי אנפי, אבל להדיא אסור^כ:

ערך ע"י הרה"ג ר' נפתלי מרדכי ראזענבוים שליט"א

התחברות לרשע

הנה בפרשת חוקת שאנו קורין השבוע, אנו קורים במיתת אהרן, שנגרמה ע"י ההתחברות לרשעים, וכמו שפירש רש"י ז"ל עה"פ ויאמר ה' אל משה ואל אהרן בְּהַר הַהַר עַל גְּבוּל אֶרֶץ אֲדָוִם (ב, כו), וז"ל, מגיד שמפני שנתחברו כאן להתקרב לעשיו הרשע, נפרצו מעשיהם וחסרו הצדיק הזה, עכ"ל. ולכן הבה ונתבונן בגדר ובענין איסור זה, גודל חומרתו, ועונשו, גדר האיסור וההיתר בזה, ונוכח ללמוד לשמור ולעשות בתפילה שלא ניכשל בה ח"ו ובס"ד:

האיסור

אסור להתחבר עם רשע כלל, וכ"ש שלא להחניפו שהוא בכלל איסור זו של התחברות - לא במחשבה ולא בדיבור וכ"ש במעשה. כי ההתחברות גורם לשכינה שיתלק מישראל^א, ופורץ בכרם בית ישראל, ה"ה הצדיקים שבדור שמתים בעוון זה^ב, וגורם רע לעמו כי זהו תחילת נפילת ישראל בידי הרשע ח"ו^ג:

הטעם שאסור להתחבר ולהחניף לרשע, (א) שלא ילמד ממעשיהם הרעים^ד, ולא יתפתה אדם לומר כי מובטח אתי שלא אלמד^ה, כי האדם נמשך בדיעותיו ובמעשיו אחר ריעיו וחביריו שבסביבתו, ודרך הרשע לפתות בני אדם המסתובבים בקרבתו. (ב) שמחזק ידי עוברי עבירה, שבהתחברותו להם מראה כאילו כשרים המה וראוי לאהוב אותם^ו. (ג) כי זהו היפך אהבת ה', כי הלוא הצדיקים ימאסו ימאסו את הרשע^ז. (ד) כי בהתחברותו להם מבטל ע"ז מצות תוכחה:

במחשבה - אסור להסתכל בצלם דמות אדם רשע, מפני שע"ז מחניף עצמו לרשע, כי רשע טוב לו בלבו שמסתכלים בו^א. ודוקא להסתכל בו ביותר ולהתבונן בצלמו ובדמותו אסור, אבל ראייה בעלמא מותר^ב, כי הרי צלם אלקים תלוי בפני הרשע, ובזה שמתבונן הוא בדמותו, ולזול הוא בחותמו של מלך ח"ו, כענין כי קללת אלקים תלוי (דברים כא, ג)^ג. וכ"ש שלא ישיבע עיניו

- א. תנחומא (וישלח סימן ז). כי כל זמן שהיה אברהם אבינו אצל לוט, וכן יעקב אצל לבן, לא נתייחד הנבואה עם אברהם ויעקב ע"ש:
- ב. רש"י בפרשתו, ומקורו טהור במדרש (תנחומא סימן זי).
- ג. רמב"ם ריש פרשת וישלח (בראשית לב, ד ד"ה וישלח):
- ד. רמב"ם (הלכות דעות פרק ו הלכה א), וכ"כ רש"י ז"ל בפרשת הנ"ל:
- ה. רבינו יונה בפירושו על משלי (טו, כט):
- ו. רמב"ם (שם):
- ז. רבינו יונה (שם):
- ח. רבינו יונה בפירושו לאבות (פרק א משנה ז ד"ה אל התחבר לרשע):
- ט. שערי תשובה לרבינו יונה (שער השלישי אות קצג):
- י. שערי תשובה לרבינו יונה (שם):
- יא. אורחות צדיקים (שער התיפוח):
- יב. מגן אברהם (סימן רכה ס"ק כ), משנה ברורה (ס"ק לג):
- יג. מהרש"א (מגילה כת, ד"ה אסור) ועפ"י ביאורו של הפרי מגדים בספרו ראש יוסף (מגילה שם):
- יד. קב הישר (פרק ב):
- טו. מהרש"א (שם) עפ"י דרך המקובלים:
- טז. עבודה זרה (ב, שו"ע יו"ד סימן קצא סעיף יז), משנה ברורה (שם):
- יז. שו"ע (או"ח סימן רכה סעיף י), שו"ע הרב (סדר ברכת הנהנין פרק יב הלכה יב):

כלל בראות עיניו עליו, כי יראה בהם אלא דרך עראי בלבד, כי דבר זה מביא אח"כ להסתכל בדברים היותר גרועים, המביאים את האדם מכשול ח"ו^ד. ועוד דכיון בדפני הרשע מוטבע דמות הטומאה, וה"ה כענין עבודה זרה שאסור אפילו לראותו, כי משפיע עליו לרעתו בהביטו בו^ה:

בדיבור - אסור לומר כמה נאה גוי זה, משום לא תחנם^ו. מ"מ מותר לברך ולהודות לה' על בריותיו, ואומה, ברוך שככה לו בעולמו. ומ"מ אינו מברך עליהם אלא פעם ראשונה ולא יותר, לא עליהם ולא על אחרים, אלא אם כן היו נאים מהם^ז. ודוקא בזכרים אבל בנקבות אסור להסתכל אפילו כדי לברך עליהם^ח. ויש אומרים

בס"ד
מוסדות זוטשקא
מיסודם של מרזן רבוה"ק זי"ע
בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

השבת נועם הנשמות

סדרי זמני שבת קודש פר' בלק
שבת יא"צ של
כ"ק מרזן רביה"ק ה"נחל יצחק זי"ע
תפילת מנחה וקבלת שבת - עשר דק' אחר זמן הדה"ג
שולחן הטהור - בשעה 11:30
תפילת שחרית - בשעה 8:30

אחר התפילה קידושא רבא להגל שבת יא"צ
במהלך הקידושא ישאו דברים
מזקני וחשובי אנשי שלומנו
במשנת בעל ההילולא ובהעלאת זכרו הטהור

שיעור פרקי אבות מב"ק מרזן אדמו"ר שליט"א
במשנת בעל ההילולא - שעה לפני זמן הדה"ג
תפילת מנחה וסעודת רעוא דרעוין - בזמן הדה"ג
זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן

להכניע את עצמו לזולתו, אז צפוף לו, ואין לו מעמד כראוי. משא"כ "משתחיים - רוחים", כשהאדם מכניע את עצמו לזולתו, אז יש לו מקום בריוח, שאינו מרגיש שחבירו דוחק בשום דבר, ותמיד טוב לו כי הוא מרגיש הרחבה הן ברוחניות והן בגשמיות.

ולביאור זה ניחא מה מלמדינו התנא באמרו "עומדים צפופים", והרי בזה אין שום רבותא ונס. אלא שהדבר בא ללמדנו שברגע שהאדם שוכח משפלותו, מיד נעשה לו שוב צפוף, והוא מתמלא טרונאי על הבריות, ולכן אע"פ שכשבאו למקום המקדש נתמלאו כולם בגשיות קודש של הכנעה, וכמ"ש "ושם נעלה ונראה ונשתחוה לפניך", אמנם רצה הבורא ללמדנו שזכור את הרגשת ההשתחויה גם במשך כל ימות השנה, כי באם נחזור ונזקוף את עצמינו ושכח את ההשתחויה שוב נהיה ח"ו במצב של "צפופים", על כן מוטב שישאר תמיד חקוק בלבנו רגשי ההשתחויה וההכנעה, ואז נהיה באושר ונחת כל הימים.

ולא אמר אדם לחבירו צר לי המקום שאלין בירושלים. אע"פ שעפ"י פשט נראה, שהי' דרך נס שלא הי' המקום צר, כי "מקום ארון אינו מן המדה", ונשפע מבחינת קדושה זו על כל ירושלים, אמנם מלשון "ולא אמר אדם לחבירו" משמע שאע"פ שהי' צר להם בגשמיות, אבל מעולם לא אמרו זאת אדם לחבירו, או משום שקבלו זאת באהבה, או משום שקרבת ד' מלאה אותם בעונג רוחני, וגרמה להם שלא הרגישו בצימצום הגשמי, ואפילו מי שלא הי' בדרגה זו, לא אמר זאת מעולם לחבירו, מפני כבוד ירושלים עיר הקודש, וכדרך שמספרים מהה"ק רבי אהרן זצוק"ל [מבעלזא], שהקפיד שלא יאמר אדם על פרי של ארץ הקודש וכדו' שום שמץ של גנאי.

עשרה נסים נעשו לאבותינו בבית המקדש. הלימוד שבא התנא ללמדנו בזה הוא, שבמקום ששורר הקדושה ויש שם השראת השכינה, אין מקום לגבולות הטבע. ולכן אע"פ שמצד הטבע מכבים מים את האש, והרוח מפזרת את העשן, עכ"ז במקום המקדש לא הי' לטבע שליטה, ואע"פ שירדו גשמים על גבי אש המזבח, לא נכו הגשמים את אש עצי המערכה, ואע"פ ששנשבה הרוח, לא פיזרה הרוח את עמוד הענן. ומזה ילמד האדם, שכל שיקדש את מעשיו, ויהי' משכן להשראת השכינה, לא יוכל הטבע לשלוט עליו.

ועוד מלמד אותנו התנא, שבמקום קדושה, אין שליטה לדברים שהם היפך זה, כי הזבוב מרמז לסט"א, שהיצר הרע נמשל לזבוב, ובמקום בשר קודש לא הי' שליטה לרע הרע להתגלות שם בצורת זבוב, כי אש הקדושה היא אש אוכלת אש, ואש הסט"א נאכל ע"י אש הקודש.

עומדים צפופים ומשתחיים רוחים. כתב הרע"ב, בשעת השתחיה נעשה להם נס ומשתחיים בריוח כל אחד רחוק מחבירו ד' אמות, כדי שלא ישמע את חבירו מתודה ומזכיר חטאיו עכ"ל. ויש ללמוד מזה מוסר השכל, שלא הי' תכלית הנס בזה, שלא ישמעו חביריו כשהוא מתודה, ויתבייש מחטאיו, כי כשנכנסו לבית המקדש לא הי' בלבם דאגות על כבוד או בזיונות, ששם הבינו כולם שכל זה אינו אלא הבל הבלים, אמנם מה שהוצרכו לנס של משתחיים רוחים, הי' כדי שלא ישמע הוא את חבירו מתודה, והתכלית בזה הוא כי מטבע איש טהור לבב, שאינו רוצה לדעת מחסרונות הזולת, כדי שלא יבא לזלול בזולתו, וגם מטעם שלא ישפיע עליו זלזול ח"ו בדבר בקיום המצוות. ובדרך רמז אמרו צדיקים, "עומדים - צפופים" כשהאדם עומד בקיפה, ואינו מוכן

מעשי אבות

המלחמה נודע לנו, שאינו צריכים מאומה, ואנו יכולים הכל.

כי הבטחון בהש"ת הוא מגן ומחסה בכל עת ובכל שעה: רבנו היה תמיד מתאזר באמונה וביטחון, וזאת היתה לו ועמדה לו שראה השגחת ה' וישועתו. פעם אחת הגיע לבית רבינו, מנהל של אחד מארגוני הלימוד שהקים רבנו, ואמר לו שהגיע הזמן לשלם לאברכים מלגתם על המבחנים. רבנו שם ידו בתוך כיסו והוציא סכום כסף ונתן בידו ושאלו האם יש די בסכום זה? ענה הלה שלא. ביקש רבנו שוב הכסף והשיבו לכיסו ומשמש בכיסו והוציא שוב הכסף ושאל האם יש כבר די? ענה הלה רבי, עדיין לא. השיב רבנו הכסף והוציא בשלישית הממון ושאל האם עכשיו יש כבר די? ואז כבר היה סכום הכסף די לשלם לכל האברכים שכרם.

לא חשב חשבונות של פחיתות כבוד, ועשה מה שחשב כדי להקל עליהם.

ולא אמר אדם צר לי המקום. משמע שאעפ"י שהיה צר להם בגשמיות, אבל מעולם לא אמרו זאת אדם לחבירו: רבינו ידע בשנותיו האחרונות חולי ומכאוב, אך מעולם לא שמעו אותו מתלונן על כך ומיצר ע"ז. ופעם אחת כשהבהילהו לביה"ח כשכל גופו מלופף ביסורים, שמעוהו מלחש רבוש"ע איך נעם אל"ס אהן באהבה. כמ"כ סיפר שבשנות הזעם בימי המלחמה בנדדם ממקום למקום ישב על הפעק"ל ושורר זמירות שבת בהתלהבות. ושאלו אחד בתרועמות, רבי, היאך אפשר לשורר כאן בעמק הבכא. ואמר רבנו שאותו יהודי לא אצר כח ושבק חיים באמצע הדרך. ואמר רבינו לפני המלחמה היינו אומרים, איננו יכולים זאת, אנו צריכים זאת, בשעת

טע"פ וביקש מרבינו לשיר הניגון. רבינו בענוותנותו ושפלות רוחו נענה אליו במאור פנים ובנפש חפצה, והחל לשיר הזמר כשתון כדי השירה אחזתו דבקות ואש קודש. וכך שר את דברי השירה עד תומם.

כשהאדם מכניע את עצמו לזולתו, אזי יש לו מקום בריוח: בשבת השבע ברכות לחתן רבנו הנזר דוד (ה"ה כ"ק מ"ח אדמו"ר מאמשינאוו שליט"א מארה"א), היתה השמחה מהולה בנחמה אחר הסתלקות רבינו הנחל יצחק ז"ע, והשמחה היתה עד מאד. מתוך השמחה עלו על השולחן שני המשמשים בקודש אצל מן רבינו הנחל יצחק, ופצחו בריקוד שמחה. אך באמצע ריקודם הופרעו ע"י המאוורר הגדול שירד מהגג. רבינו לא חשב פעמיים, וקם ומשך את השולחן יחד עמם קרוב יותר אליו כדי שלא יופרעו בריקודם, מול הציבור הגדול

במקום ששורר הקדושה ויש שם השראת השכינה, אין מקום לגבולות הטבע: פעם שמע רבינו הנחל יצחק על יהודי ת"ח המצוי על ערש דוי. רבינו נאנח בשמעו בצרתו של בר ישראל וציוה להכניס אצל אותו חולה שני תלמידי חכמים שישבו וילמדו שם, באומרו שמלאך המות יברח משם מחמת קדושת לימוד התורה והשכינה השוררת שם.

כשאדם מכניע את עצמו לזולתו אזי יש לו מקום בריוח: פעם אחת הגיע לרבינו הנחל יצחק משלוח מנות מרבה של בני ברק הגר"י לנדא זצ"ל ובה היה מעטפה עם סכום כסף הגון. רבינו בשפלות רוחו נענה על אתר: "מסתמא קיבל הרב המשלוח מנות מאדם אחר עם הכסף, ולא שם על ליבו והעבירו עלי". וציוה להחזיר לו המעטפה.

משתחיון רוחין. כשאדם מכניע את עצמו לזולתו וכו': פעם אחת נכנס אדם פשוט לרבנו ואמר לו שהיה על שבי"ק אצל רבינו ונהנה מאד מהזמר שבת שלום ומבורך. ואמר שהגיע הנה עם

יעמוד על הכרעה מצדיקי הרכים שהרימו תרומתם להוצאת הגליון

ידידנו הנכבד הרה"ח ר' מנחם סרולוביץ שליט"א לרגל נישואי בנו הבה"ח כמר יצחק אייזיק ז"ל למז"ט ובשעט"מ ויהי' שיהא הבנין עדי עד ויראה ממנו ומכל יוצ"ח רוב נחת דקדושה וכט"ס אבי"ר החתונה התקיים בע"ה ביום א' בלק באולמי רויאל רח' שלמה המלך - ב"ב

נחלים ניטיו כגנות עלי נהר
היכנו היכנו היכנו!!!
בימים אלו שוקדים על עריכת ספר נחל יצחק על פרקי אבות שיצא לאור עולם בעז"ה בקרוב
בימים הקרובים יגיעו אליך שלוחי המכון לזכותכם בהשתתפות לזכרון עולם בספר הקדוש ולזכות בברכתו של רבינו אשר השאיר לנו
נא קבלו פניהם בסבר פנים יפות! חכם לב יקח מצוות!!!
 - בקרוב ימי ההילולא יפורסמו אופני ודרכי ההנצחה וההשתתפות -
בברכת התורה מכון בארות יצחק

הגליון נדפס בחסות דפוס שווה לברכה והצלחה בכל הענינים • רח' השלושה 30 ב"ב • 03-6579999

מ. בירימין 054443303